№. 3149 — 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 11 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 10 September.

De *Kerkelijke Courant* neemt aanleiding uit hetgeen wij, [illegible] nadat de Synode der Ne[illegible] had gegeven van het mislukken harer financieele onderneming »tot oprigting van een hulpfonds van twee millioen, ter uitbreiding van de Evangelieprediking in de gemeenten", om eenige van de oorzaken te openbaren der mislukking van het synodale plan. Dat de *Kerkelijke Courant* die gelegenheid niet ongebruikt laat, om op de haar eigene hartstogtelijke en hevige wijze tegen den *Tijd* uit te varen, omdat hij zich niet ontzien had in 't licht te stellen, wat met zorgvuldigheid verborgen werd gehouden, welke namelijk de eigenlijke bedoeling was der beproefde geldleening, kan geene verwondering wekken: 't ligt in de natuur der dingen dat teleurstelling wrevelig maakt; en haren wrevel te bedwingen, dat ware het onmogelijke gevraagd van de *Kerkelijke Courant*, nu zij in ronde woorden zich hoorde zeggen, hetgeen niemand dan de ingewijden weten mogten, wat met de inzameling der gevraagde twee millioen bedoeld werd. Doch meer moet het bevreemden, dat de genoemde *Courant*, na aan haar gemoed tegen den *Tijd* en vervolgens ook tegen de orthodoxen lucht gegeven te hebben, — om te verklaren, waaraan het mislukken van het synodale plan moet worden toegeschreven, de redenen opgeeft, welke zij daarvoor aanvoert. Niet dat wij niet gaarne gelooven, dat zij, om maar iets te noemen, aan de Synode verwijten mag van met een onbekookt plan voor den dag te zijn gekomen en juist het tegenovergestelde gedaan te hebben van datgene, waardoor het welslagen van haar plan bevorderd had kunnen worden. Maar waarom dat aan de Synode in haar eigen officieel orgaan voor de voeten geworpen? Had zij niet genoeg aan de ondervonden teleurstelling? en moest nu nog haar eigen orgaan hare smart vermeerderen, door haar in 't publiek toe te voegen, dat, zoo zij fluiten kan naar het gevraagde geld, zij-zelve daar grootendeels de schuld van moet dragen? Of meent soms de *Kerkelijke Courant* dat de Synode geene behoefte heeft aan eerbied van hen, over welken zij gesteld is? en denkt zij welligt dat haar invloed niet lijden zal onder de tegen haar ingebragte en moeijelijk door haar te weêrleggen beschuldiging van gemis van doorzigt en beleid? Wij zouden met vragen nog verder kunnen gaan, maar laten het hierbij blijven. Doch zeker is het, dat zoo, wat wij niet veronderstellen, de *Kerkelijke Courant* de Synode had willen kompromitteeren, zij niet anders behoefde te spreken dan zij gedaan heeft. Men oordeele:

»Vanwaar, dus schrijft zij, de mislukking van het plan, eene mislukking, *die trouwens niemand heeft verwonderd?*

»De Synodale geldleening is mislukt, *ten deele omdat de orthodoxe partij zich, als men zegt, van deelneming onthield.* Wij zijn overtuigd, dat zij daarin dwaalde, in zoo ver zij de bedoelingen der Synode wantrouwde. Zij had, bij het welgelukken, hetzelfde belang als de liberale partij. Dat zij niet deelnam, hield natuurlijk groote krachten terug en maakte het welslagen moeijelijk.

»Maar het is er verre van daan, dat die onthouding de eenige oorzaak der mislukking wezen zou. Had de liberale partij het gewild, dan was het haar, zonder de hulp der orthodoxe partij, zeer goed mogelijk geweest, eene som van twee millioen bijeen te brengen. Doch *de liberale partij had er evenmin opgewektheid toe*, als de orthodoxe.

»*Omdat er velen waren*, onder de leden dier partij, *die*, en niet geheel ten onregte, *van oordeel waren, dat het gouvernement in de behoefte moest voorzien* en dat men dus daarop bij het gouvernement ernstig moest aandringen. Er pleit zeker veel voor die meening. Rust de verpligting op het gouvernement, en wij onderschrappen het woord verpligting, om traktementen, enz. te betalen, dan volgt daaruit, dat zulks dient te geschieden in overeenstemming met de behoeften en de eischen van den tijd; en die behoeften te beschouwen als stationnair, kan wel geen voldoening aan verpligting worden geacht. Jaren aaneen is elke aanvraag van dien aard bij het hooger bestuur afgestuit op het onoverkomelijk bezwaar, dat men geen geld had om over te beschikken. Men kon millioenen vinden, tot instandhouding van een kostbaar leger, maar voor godsdienst, onderwijs, voor andere stoffelijke [??!!] belangen, had men niets. Die tijden zijn voorbij en te oordeelen naar de desdeswege gedurig bekend gemaakte bulletins, verkeert de schatkist in buitengewoon bloeijenden toestand. 't Zou natuurlijk wenschelijk zijn, dat men niet altijd het volk verhaalde, »gij zijt rijk," maar dat men ook eens eenig blijk van dien rijkdom gaf, onder anderen, door ruimere uitkeeringen aan de Ministeriën voor Eeredienst. Dankbaar erkennen wij in dezen den goeden wil van den Minister van Rappard en hopen zeer, dat de tegenwoordige Minister bij het indienen zijner begrooting blijk zal geven, dat ook hij, bij de mogelijkheid der voldoening, aan de bestaande verpligting ernstig heeft gedacht. Met dat al is naar ons oordeel die verpligting van het gouvernement geene reden, om zich te onttrekken aan een werk, tot welks goede volvoering de inspanning van alle krachten werd geëischt.

»Eene andere reden, waarom men geen deel nam was *de wijze der uitschrijving van de Synodale geldleening.* Een zoo belangrijk plan, als hier op eenmaal aan het kerkelijk publiek werd voorgelegd, behoort eenige bekendheid te hebben, eer men er officiële bekendheid aan geeft. Zij wier deelneming men wil, moeten het plan kennen, eer het er is, moeten er over gedacht en gesproken hebben, het voor en tegen er van gewikt en nagegaan. Dan heeft het onwillekeurig eenige sympathie opgewekt, die nu, daar 't zoo geheel onverwacht der gemeente werd voorgelegd, ten eenenmaal ontbrak.

»Er kwam bij, dat *de waarborg, die den deelnemers werd gegeven*, en die misschien voldoende was, toch *in het plan der Synodale geldleening niet genoeg ontwikkeld en berekend aan de gemeente was voorgelegd.* Men doet geene dergelijke financieële zaken met een paar woorden af en wint daardoor het vertrouwen niet. Had de Synodale commissie kunnen goed vinden het geheele plan te doen uitwerken en bekendmaken, door eenige welwillende mannen van goeden naam in de financiele wereld, het was voor het welslagen der onderneming gunstiger geweest, dan nu de wat al te oppervlakkige ontwikkeling van het plan der geldleening in de wereld werd gezonden met de onderteekening van den president en den secretaris der Synode; beiden achtenswaardige mannen zeker; maar men wil in onzen tijd voor financiële maatregelen nog iets meer, althans nog iets anders, dan achtenswaardigheid.

»Eene laatste reden der mislukking ligt, naar wij van onderscheidene kanten vernamen, *in den het plan begeleidenden brief uit naam der Synodale Commissie aan de gemeenteleden geschreven.* Men had vooreerst gewild, dat een zoodanige aanschrijving in voldoenden getale was rondgezonden, zoodat aan allen, die tot deelneming in aanmerking kwamen, een exemplaar kon worden gegeven. Maar men had vooral gewenscht, dat de bestaande behoefte in ons vaderland nader aangewezen was geworden; dat de provinciën waren nagegaan in hare aanspraak op geestelijken bijstand, opdat aldus de gemeente had kunnen oordeelen, in hoe ver het bijeengebragte geld op nuttige en op onpartijdige wijze zou worden besteed.

»Ziet daar eenige oorzaken der mislukking van het Synodale plan, voor zoo ver zij ons ter oore kwamen. 't Is er ver van daan, dat de verdeeldheid in den boezem der Hervormde Kerk, of onverschilligheid in de geestelijke belangen der gemeente de eenige, ja, zelfs de hoofdoorzaken moeten worden genoemd. Wij maken ons van zamenwerking, noch van belangstelling eenige illusie; wij willen den schijn vermijden van alle optimismus; maar wij mogten onze meening niet terughouden, die geene andere is dan deze, dat *de gemeente wel wil meêwerken aan de uitbreiding der Evangelieprediking, maar dat zij het niet wenscht te doen op de wijze, als nu door de Synode werd voorgesteld.*

En daarmeê wendt de *Kerkelijke Courant* zich van de Synode af en laat zij haar de gelegenheid om na te denken over de humane kritiek van haar officieel orgaan en over hetgeen zij had moeten vermijden, ten einde tot het beoogde doel te komen en twee millioen tot hare beschikking te krijgen. In hoe velerlei opzigt zij, volgens haar orgaan, gefaald heeft, hebben wij niet te rekapituleeren. De *Kerkelijke Courant* heeft niet in raadsels, maar in ondubbelzinnige bewoordingen hare beschuldigingen geformuleerd, en waarop het inzonderheid aankomt, dat hebben wij, tot meerdere verduidelijking, in kursyf laten zetten. Intusschen staat het te bezien, of de Synode zich de verwijten en de publieke kastijding, welke de *Kerkelijke Courant* haar heeft toegediend, zal laten welgevallen, en of dit *Weekblad* zich niet weldra genoopt zal gevoelen op haar stout artikel terug te komen en aan de Synode *amende honorable* te doen. Zoo niet — dan mag men staan te kijken van de .... van de gelatenheid der Synode.

Men schrijft ons uit Ossendrecht, dd. 9 September:

»Gisteren, den 8sten September, dag der bedevaart naar Beirendrecht, verscheen bij tijds in de gemeente de heer officier van Justitie uit Breda met den luitenant der maréchaussée en 3 maréchaussées. Tegen het uur dat de bedevaart zou uittrekken, had de heer officier van Justitie, vergezeld, als vermeld, zich aan de kerkdeur begeven, alwaar Z.E.A. een der processiemeesters (den hoofdgeleider) voor zich ontbood, bij wien hij informeerde of men voornemens was processie op den openbaren weg te doen, en op het bevestigend antwoord zeide, dat hij dan in naam der wet moest verzoeken zulks te laten; dat men wel de processie mogt doen buiten, rond de kerk, op het kerkhof, als zijnde een beslotene plaats, maar geenszins op den publieken weg. De processiemeester antwoordde daarop, aan dat verzoek niet te kunnen voldoen, er bijvoegende, dat men vermeende allezins geregtigd te zijn tot het doen der bedevaart in het openbaar; waarop de heer officier zeide, dat hij het dan wettelijk moest verbieden. Op de vraag van den processiemeester: »Als ge 't ons verbiedt en wij handelen tegen dat verbod in, zult ge 't ons dan ook feitelijk beletten?" antwoordde de heer officier: »Feitelijk beletten; ik, als officier van Justitie, mag het niet toelaten." Hetgeen de luitenant onderbrak, zeggende: »Is het niet feitelijk beletten genoeg als de officier van Justitie voor u staat om het te verbieden?" Hierop antwoordde de processiemeester: »Ja, indien ik het als zoodanig mag beschouwen." — »Feitelijk beletten — vervolgde de heer officier — feitelijk beletten; wij zijn hier met zoo een kleine magt." Doch de heer luitenant vatte nu weder het woord en zeide: »Ja, maar wilt gij vechten, dan zullen wij probeeren." (Welken indruk deze uitdaging heeft te weeg gebragt wordt aan het oordeel van den onpartijdigen lezer overgelaten.) De processiemeester antwoordde daarop: »Neen, Mijnheer, vechten is onze intentie niet, en als ge 't ons zóódanig verbiedt, dan zullen wij gehoorzamen, onder protest tegen uwe handelwijze." Eindelijk vroeg de heer officier of men het ook bij de terugkomst zou laten? Op welke vraag de processiemeester ten antwoord gaf: »Als ge 't ons eveneens verbiedt," waarop natuurlijk »ja" volgde. Nadat de heer luitenant nu nog had opgemerkt, dat verleden jaar aangeraden is zich tot Z. M. den Koning te wenden — dat het dan welligt toegestaan zou zijn geworden; en de processiemeester daarop te kennen gegeven had van oordeel te zijn niet meer te moeten afbedelen, dan wat men wettig bezit, is men gescheiden en heeft men, uittrekkende en terugkomende, aan de bevelen der Justitie voldaan; zijnde men des morgens met al het gebruikelijke praalvertoon de kerk rond getrokken, doch aan het hek van het kerkhof werden de vaandels, kruisen, enz. op de karren geladen, terwijl men des avonds bij de terugkomst de processie rond de kerk, uithoofde van het ongunstige weder, heeft nagelaten.

Men schrijft ons uit Egmond:

»Weldra zal in de nabijheid van de plek gronds, waar het voor elk nadenkend Nederlander nog immer eerbiedwaardig puin van Egmonds beroemde abdij verstrooid ligt, een prachtig godshuis verrijzen, eene kerk met toren, naar het plan van den verdienstelijken Molkenboer in gothischen stijl ontworpen; een tempel, zooals er een voegt in Egmond, alwaar uit het graf van *Sint Aelbrecht* Hollands graafschap geboren werd — in

Egmond, de geboorteplaats van Haarlems eersten Bisschop. Het werk is op heden, den feestdag der geboorte van de altijd onbevlekte Moeder-maagd, aangenomen door den heer J. H. Middeldorp te Haarlem, voor eene som van *f* 33,600."

Aan den heer dr. W. H. de Vriese, hoogleeraar in de kruidkunde te Leijden, is onlangs bij konink. bestuit, voor den tijd van drie jaren, eene zending naar Neêrl. Indië opgedragen in het belang van de kultures, bijzonder op het eiland Java. Wij vernemen, dat dit besluit genomen is uit overweging van de noodzakelijkheid, om een wetenschappelijk onderzoek in te stellen naar de kultures in Neêrl. Indië, bijzonder op het genoemde eiland, en naar de middelen, welke geschikt zijn om deze, in het vereenigd belang van Nederland en zijne bezittingen in het Oosten, te ontwikkelen. Tevens zou hem zijn aanbevolen, op te sporen en aan te toonen, welke op Java thans nog niet of niet algemeen ingevoerde produkten aldaar met vrucht zouden kunnen worden geteeld. Deze zending, hoezeer in haren aard minder uitgebreid, doet eenigzins denken aan die, welke in 1815 aan den hoogleeraar Reinwardt werd opgedragen. Het is intusschen te hopen, dat deze nieuwe zending voor onze Oost-indische bezittingen en voor de wetenschap meer uitkomsten zal opleveren, dan met die vroegere het geval is geweest; en dit mag men met gerustheid verwachten, zoowel omdat naar ons bekend is, niemand meer dan de heer de Vriese zelf het betreurt; dat de heer Reinwardt nooit heeft kunnen besluiten, het verslag zijner zending openbaar te maken, en zich beijvert, uit de nalatenschap van zijn voormaligen leermeester aan het licht te brengen alles wat nog van wetenschappelijk belang mag worden beschouwd; — als omdat, wanneer wij verder omtrent den inhoud van het besluit zijner benoeming juist onderrigt zijn, hem bepaald zou zijn opgedragen om binnen den tijd van twee jaren na zijne terugkomst in Nederland een beredeneerd verslag zijner bevindingen in Neêrl. Indië aan de Regering aan te bieden, vergezeld van zoodanige uitgewerkte voorstellen, als waartoe hij, in hetgeen hij tijdens zijne zending zal hebben opgemerkt, aanleiding zal hebben gevonden. *(A. K. en L. B.)*

Naar wij vernemen, worden de kollegiën van Gedeputeerde Staten en de prov. kommissiën van onderwijs thans door de regering geraadpleegd over eene verdeeling der provinciën in schooldistrikten volgens de nieuwe wet. *(N. H. en Eff. bl.)*

De bewoners van het eiland Schokland komen thans meer en meer tot de overtuiging, dat zij het eiland moeten verlaten, zoodra de maatregelen van het gouvernement tot rijpheid zullen gekomen zijn. De woningen en enclaves zijn alle getaxeerd; velen der Schokkers vestigen reeds het oog op de langs de Zuiderzee gelegen dorpen om zich daar te vestigen. Ook het hoofd der gemeente, dusver nog ongeloovig, begint nu te begrijpen dat er toch van opruiming sprake is, want zijne woning is op *f* 1000 geschat. *(A. C.)*

Bij den minister van Finantiën is ontvangen eene som van *f* 30, door een onbekende, onder de letters R. S., postmerk *Amsterdam* van den 8 dezer, ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden.

Van regeringswege is ten behoeve der Kamers van Koophandel en Fabrieken verzonden eene gedrukte opgaaf nopens den handel en de scheepvaart in Groot-Brittanje over de maand en de zeven maanden, geëindigd 31 Julij 1857, als mede de invoeren voor inlandsch verbruik; de uitvoeren, zoowel van vreemde en koloniale koopwaren, als van britsche en iersche produkten; de schepen in de vreemde vaart en in de kustvaart gebezigd; de aangegeven waarde der britsche en iersche produkten en manufakturen, die gedurende de zes en drie maanden, geëindigd 30 Junij 1857, uit het Vereenigd Koningrijk naar buiten 's lands en de britsche overzeesche bezittingen zijn uitgevoerd; de artikelen met accijnsen bezwaard gedurende het halfjaar, geëindigd 30 Junij 1857.

Te Utrecht is den 6 dezer overleden de heer Mr. J. J. van der Hagen van den Heuvel, raadsheer in het prov. geregtshof en lid van den gemeenteraad.

Naar men verneemt zou de oorzaak van de gevangenschap van kapt. J. van der Plas, van de *Jacoba*, te Suriname — en welk schip dientengevolge door den stuurman naar Nederland is teruggebragt — daarin zijn gelegen, dat genoemde kapitein een paar vaatjes boter zou hebben verkocht, zonder als koopman gepatenteerd te zijn; door de ambtenaren deswege gecalangeerd, zou gezegde gezagvoerder zich van een patent hebben voorzien en het dokument geantidateerd hebben, hetwelk ontdekt zou zijn geworden en aanleiding tot zijne apprehensie gegeven hebben. Tot zoo verre bepalen zich de geruchten, die natuurlijk nadere opheldering vorderen. *(N. H. en E.)*

'S GRAVENHAGE, 10 Sept. Het vertrek van H. M. de Koningin naar Wurtemberg blijft op aanst. Maandag bepaald. Het gevolg van H. M. zal bestaan uit de hofdames freules van Zuy'en van Neijevelt en van Asbeek, en den kamerheer jhr. Tindal, en HD. sekretaris Wekherlin. H. M. zal ook, naar men verneemt, een bezoek brengen aan het hof van Baden en moet voornemens zijn in de tweede helft der maand November in de rezidentie terug te keeren.

— De baron Forstner van Dambaroy, minister van Oorlog, wordt vóór de helft dezer maand in de rezidentie terug verwacht. Zijne audiëntiën zullen, te rekenen van Dingsdag 15 Sept. aanst., wederom plaats hebben.

— De beroemde historieschilder de Keizer van Antwerpen bevindt zich thans in de rezidentie.

— In de hofstad is aangekomen de heer Caratheodony, attaché bij de legatie van de Verhevene Porte te Berlijn.

— Heden ochtend zijn in de rezidentie aangekomen het bataillon grenadiers uit Leiden en het batt. infanterie in garnizoen te Delft, die met den spoortrein herwaarts waren overgebragt. Nadat de brigade infanterie, kavallerie en artillerie zich ten 9 ure in de Maliebaan had vereenigd, onder het opperbevel van den generaal-majoor Duycker, marcheerde zij ten 10 ure, onder het kommando van den generaal-majoor van Mülken, naar de vlakte van Waalsdorp, om daar met de groote manoeuvres een aanvang te maken, die heden door fraai weder zijn begunstigd. Er bevond zich een groot aantal toeschouwers in de Maliebaan, terwijl velen de brigade naar Waalsdorp vergezelden. Heden middag zijn de troepen over den spoorweg naar Leiden en Delft teruggekeerd. Vrijdag zal de tweede groote manoeuvre plaats hebben.

— Het scheveningsche kanaal is thans reeds tot den scheveningschen molen voltooid. Hierdoor zullen de eerste materialen, benoodigd voor het op de duinen te bouwen Hôtel Garni, in de nabijheid van het groot stedelijk Badhuis, door genoemd kanaal kunnen worden aangevoerd. Wij vernemen, dat het voornemen bestaat, om de fondamenten van dat nieuwe gebouw reeds vóór den winter te leggen.

ARNHEM, 8 Sept. Wij hebben het genoegen te kunnen mededeelen, dat de min gunstige berigten, dezer dagen omtrent den gezondheidstoestand van den heer J. R. Thorbecke verspreid, niet alleen zeer overdreven, maar geheel ongegrond zijn. Gisteren middag is hij in goeden welstand te dezer stede aangekomen, en na hier den nacht te hebben doorgebragt, heeft hij heden morgen de reis naar Duitschland voortgezet, met de hoop dat hij, daar de kwaal is geweken, spoedig weder tot vorige kracht zal zijn gekomen. Wij mogen ons dus vleijen hem, zoo al niet dadelijk bij het hervatten der zitting, althans weinige dagen later weder op zijn post te zien. *(Arnh. Ct.)*

HARLINGEN, 8 Sept. In de week van 29 Aug. tot en met 4 Sept. zijn in deze prov. 39 runderen aan de besmettelijke longziekte gestorven en 37 aangetaste voor rekening der eigenaars afgemaakt; te zamen 76. Totaal sedert 1° Jan. dezes jaars 6201.

BERGEN OP ZOOM, 8 Sept. Gisteren avond arriveerden alhier de heer officier van Justitie en de luitenant der marechaussée uit Breda, ten einde, zoo men zegt, hen te Ossendrecht met eenige marechaussées te paard tegenwoordig te zijn bij gelegenheid van de processie naar Berendrecht, in België, die zoo als gewoonlijk jaarlijks op den 8sten September aldaar plaats heeft. *(H.)*

MAASTRIGHT, 8 Sept. Z. Exc. de heer Gevers van Endegeest, Minister van Buitenl. Zaken, is heden over Aken van hier naar 's Gravenhage teruggekeerd. Gedurende zijn verblijf alhier heeft Z. Exc. de omstreken dezer stad, de voornaamste industriële inrigtingen en de St. Pietersberg bezocht en hoofdzakelijk ook zijne aandacht gevestigd op den toestand der waterwerken en van de Zuid-Willemsvaart. De koninklijke harmonie en het harmonie-gezelschap van de fabrieken van den heer Regout, hebben aan Z. Exc. serenades gebragt. Z. Ms. gezant te Brussel, de baron Gericke van Herwijnen, heeft met den heer Minister, gedurende diens afwezigheid te dezer stede eene bijeenkomst gehad. *(H.)*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Sept. De bijeenkomst tusschen den Tzar en Keizer Napoleon geeft aanleiding tot vele gissingen en beschouwingen. Men zegt, dat de Koning van Beijeren en nog eenige andere kleinere duitsche vorsten, te Stuttgardt zouden komen. Volgens een ander gerucht, zou Keizer Napoleon zelfs naar Darmstadt gaan, om den Koning van Pruissen aldaar te ontmoeten; men spreekt ook van verdere reizen en bezoeken. Het wordt niet voor onmogelijk gehouden, dat de Keizer van Rusland, na de beëindiging der konferentie, in gezelschap van Keizer Napoleon, naar Parijs zal gaan.

— De *Moniteur* behelst een keizerlijk dekreet, houdende afkondiging van het op 2 December tusschen Frankrijk en Spanje gesloten traktaat tot regeling der grensscheiding tusschen beide rijken.

— De algemeene raden in Frankrijk hebben nu hunne zittingen gesloten. Velen hebben het plan van den heer de Lesseps, ter doorgraving van de landengte van Suez, krachtig ondersteund. Minder algemeen is de belangstelling geweest in de hervorming van de handelswetgeving; waarbij de algemeene raad van het dep. l'Hérault echter eene gunstige uitzondering maakt. De prezident van dien raad namelijk, heeft zich dit jaar weder krachtig voor het beginsel van vrijen handel verklaard.

— Bereids worden er pleiziertreinen naar Stuttgardt georganizeerd, waarmede men in 17 uren van Parijs in die stad aankomt.

— Heden is de spoorweg van River naar Rochelle en Rochefort plegtig geopend.

— Weldra zal voor het hof van assises der Aisne de zaak behandeld worden van Lemaire, Bourse c. s., beruchte en gevreesde roovers en moordenaars, die geruimen tijd vier departementen hebben onveilig gemaakt. De akte van beschuldiging beslaat zeventig bladzijden in kwarto. De instruktie heeft twee jaren geduurd, daar zij eenige maanden niet kon worden voortgezet ten gevolge der ontvlugting van den eersten beschuldigde, wiens athletische kracht en ongemeene moed zijne weder-inhechtenisneming bijna onmogelijk maakten. De eerste zitting van het hof, te Laon, is bepaald op 4 November a. s.

— De *Pays* behelst een schrijven uit Algiers, waaruit blijkt dat geheel Kabylie thans ten volle is ten onder gebragt. De wegen, die aangelegd worden, en het in aanbouw zijnde fort Napoleon, vorderen snel. Generaal de Liniers voert het operbevel over het nieuw veroverde grondgebied, terwijl generaal Renault, ad interim, is belast met de waardigheid van gouverneur-generaal.

— De aftreding van Reschid Pacha bevestigt zich, daarentegen verzekert men, dat Djemil Bey van den Sultan een brief heeft ontvangen, waarin hem beloofd wordt, dat hij zijn post zal behouden. De turksche gezant alhier heeft van den aanvang af zulk eene houding aangenomen, alsof hij het met de staatkunde zijns vaders, Reschid Pacha, niet eens was, en hij wordt hier voor een ijverig aanhanger van Frankrijk gehouden.

— De nieuwe vertegenwoordiger van Frankrijk bij het hof van Perzië, de Heer Pichon, die eerst sedert eenige dagen benoemd is, zal zich onmiddellijk naar de plaats zijner bestemmiug begeven.

— In het departement der Ardèche houdt zich thans een onbekend roofdier op, dat reeds vier of vijf vrouwen en kinderen heeft gedood, eenige mannen gewond en verscheidene stuks vee verslonden of verminkt. Het monster is graauwachtig van kleur en loopt altoos met geopenden muil; zijne grootte is die van een beer; het heeft loodkleurige oogen en manen om den hals; het vertoont zich nu eens hier dan weder daar, en valt menschen aan. Een geregelde jagt en vervolging op dat roofdier is georganiseerd."

ENGELAND.

LONDEN, 8 September. Te Portsmouth is gisteren de mailboot *Jura* uit Gibraltar aangekomen. Zij had behalve de vrouwen en kinderen, omstreeks 900 soldaten en 30 officieren aan boord; doch kreeg geen verlof die manschappen aan land te zetten, maar bevel hun aan boord te houden tot nader order. Het is wel mogelijk dat deze troepen naar Indië zullen worden gezonden, zonder te Portsmouth voet aan wal gezet te hebben.

Het transportschip *Hydaspes* kwam gisteren voor Woolwich aan om 3 batterijen en 1 kompanjie rijdende artillerie aan boord te nemen.

— Zaturdag jl. is te Woolwich onverwacht bevel uit Londen gekomen om ten spoedigste nog meer artillerie naar Indië te zenden. Vroeger was bevel ontvangen om 1550 artilleristen, benevens hunne officieren en onderofficieren, naar Indië in te schepen, en daarvan zijn thans 650 man te Woolwich gereed om scheep te gaan. Buitendien moeten nu nog 1350 artilleristen, voerlieden en vuurwerkmakers, met [illegible] officieren en onderofficieren, [illegible], voorzien met al het voor eene belegering vereischte materieel, en bepaaldelijk met het geschut hetwelk in de Krim als belegeringstrein gediend heeft. In afwachting van het tijdstip, waarop zij zullen kunnen scheep gaan, worden deze manschappen in de behandeling van grof geschut geoefend.

— De zoon van een engelsch koopman, Whyte genoemd, en bezitter van een vermogen van omstreeks twee millioen £ sterling, heeft op eigen kosten een kompagnie van dertig Europeërs opgerigt, welke bestemd zijn om over de landengte van Suez naar de Indië te vertrekken. Deze vrijwilligers zullen geen soldij ontvangen en gewapend zijn als de engelsche riflemen (scherpschutters). De adjudant van den heer Whyte is een zekere heer Flinn, aanverwant aan den engelschen konzul te Jerusalem; de veldarts der kompagnie is een Zwitser, Buchmann, en heeft den veldtogt in de Krim onder de Engelschen mede gemaakt. De kompagnie telt een en twintig Engelschen, zes Italianen, twee Franschen en twee Grieken.

— De *Morning-Post* regtvaardigt het indiesch goevernement tegen het verwijt dat het de vrijheid der pers zou geschorst hebben. Het volgende uittreksel van den *Parser Reformer* geeft een denkbeeld van het gedrag der dagbladen, tegen welke men verpligt is geweest te handelen. »O Heere! zoo roept het dagblad, nu hebben de Engelschen een proeve van uwe magt gezien. Gisteren waren zij ten toppunt van gezag; nu ziet men hen met bloed bedekt de vlugt nemen. Hoewel zij nog ten getale van 300,000 man in de Indië zijn, beginnen zij als lafaarts om levensgenade te smeeken. Zij laten hunne palankijns en rijtuigen in den loop, om zich in de *jungles* (moerassige bosschen) zonder hoed en schoenen te verschuilen. Zij hebben hunne woningen verlaten en de laagsten der menschen een wijkplaats gesmeekt: en van hunne magt afstand doende, zijn zij in de handen van stroopers gevallen. O, Engelschen, hoe weinig vermoeddet gij, dat de nieuwe koning den troon van Delhi zou bestijgen met al den luister van een Nadir-Schah, van een Baber of van een Tamerlan."

— Jl. Zondag zijn er te Belfast ongeregeldheden gebeurd, ten gevolge van het houden van meetings in de opene lucht. De troepen waren verpligt op het volk te vuren; verscheidene personen werden gedood of gewond. [illegible]

[illegible] hielden gisteren een vergadering welke door ongeveer duizend personen werd bezocht. De schoone sekse vormde de meerderheid.

— De *Times* wil Lord Straffordt de Redcliffe en den heer de Thouvenel uit Konstantinopel geroepen hebben, om reden zij eene minnelijke schikking der quæstie nopens de Donau-Vorstendommen in den weg staan. Men vraagt waarom de heer Thouvenel zou moeten teruggeroepen worden, daar men hiervoor geen reden kent.

— De *Nord China Herald* van 20 Julij meldt, dat in de noordelijk van Hoangho gelegen provicie Shanting een ernstige opstand is uitgebroken. De aanvoerder moet 50,000 à 60,000 man onder zijn bevelen hebben.

— Door den *New-York Herald* wordt de mededeeling tegengesproken, dat de goede verstandhouding tusschen het goevernement van Washington en dat van Nieuw-Grenada hersteld is.

— In verscheidene te New-York verschijnende dagbladen leest men, dat het amerikaansche eskader in de chineesche wateren zich meester gemaakt heeft van het eiland Formosa. Uit Hongkong wordt dit in de laatste berigten tegengesproken. De amerikaansche Regering heeft in die wateren slechts een stoomfregat van 13 stukken, *de San Jacinto*, en een korvet van 18 stukken *de Levant*; deze strijdmagt is in allen gevalle te zwak om zich meester te maken van zulk een groot en bevolkt eiland als Formosa.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Sept. Een telegrafiesch berigt uit Jassy van den [illegible] zegt, dat de minister van Binnenlandsche Zaken in Moldavië benevens zeven hoofden van distriktsbesturen door den kaimakam afgezet zijn wegens verkeerdheden van administratieven aard, en dat de verkiezingen met groote belangstelling, maar zonder opgewondenheid of opschudding zullen plaats hebben.

Welke »verkeerdheden van administratieven aard" in dit telegrafische berigt bedoeld worden, laat zich slechts gissen: men vermoedt dat de afgezette ambtenaren het voorschrift, om zich van elke inbreuk op de vrijheid der verkiezingen te onthouden, als niet ernstig genoemd beschouwd hebben.

Uit het slot van het bovenstaande berigt wordt opgemaakt dat de partij der unionisten zich in Moldavië ditmaal niet weder, zoo als bij de eerste verkiezing, van stemming zal onthouden.

BERLIJN, 7 Sept. De holsteinsche Stendenvergadering heeft den 5den dezer een begin gemaakt met hare beraadslagingen over het rapport der kommissie betrekkelijk de staatsregeling. Bij den aanvang der beraadslagingen heeft de kommissaris des Konings het woord opgevat, meer, gelijk hij verklaarde, uit gevoel van pligt, dan in de verwachting van eenigen invloed op het te nemen besluit te kunnen uitoefenen, hetwelk, naar hij niet betwijfelde, in den geest van het rapport der kommissie zou uitvallen. Hij moest echter niet verzwijgen, dat de wijze, waarop het voorgestelde ontwerp door de kommissie behandeld was, bij de Regering bevreemding moest wekken. Met de indiening van het ontwerp der staatsregeling was het de bedoeling der Regering geweest, aan de vergadering de gelegenheid te verschaffen om aangaande dit ontwerp de gevoelens der Standen haar gevoelen te doen kennen. Men had dus mogen verwachten, dat de kommissie zich hoofdzakelijk met de bijzondere aangelegenheden van Holstein zou hebben bezig gehouden. Dit was echter niet geschied, zij had in eene beschouwing over de wijze, waarop de algemeene en tegenwoordige bijzondere staatsregeling tot stand gekomen zijn, beweegredenen gezocht, niet om zich over de aangelegenheden van Holstein, waaromtrent de Regering voorstellen had aangebragt te verklaren, maar om de vergadering te gemoet had gezien, te verklaren, maar om de eenvoudige verwerping van het ingediende ontwerp aan te bevelen. Op dat terrein kon de kommissaris haar niet volgen; hij moest zich vergenoegen met te konstateeren, dat de welwillende bedoelingen der Regering niet erkend waren geworden. Een aantal leden spraken vervolgens geheel in den geest der kommissie en bragten nieuwe redenen bij tot staving van het door haar geuite gevoelen; slechts één lid, de afgevaardigde Bargum, uit Kiel, verklaarde zich verpligt te gevoelen om, hoewel met weinig hoop op een goeden uitslag, de konkluzie der kommissie te bestrijden. Bij herhaling trachtte hij de vergadering te overtuigen dat zij een gevaarlijk spel zou spelen, indien zij, vertrouwende op de hulp der duitsche mogendheden, de haar thans geschonken gelegenheid, om een beteren toestand voor Holstein te verwerven, ongebruikt liet voorbijgaan, vermits aan den eenen kant de deensche Regering, bij eene eenvoudige verwerping van haar voorstel, niet ligt ten tweeden male het initiatief van eene grondwetsherziening zou nemen, terwijl aan den anderen kant de tusschenkomst der duitsche mogendheden al ligt een rezultaat ten gevolge zou hebben, hetwelk nog erger was, dan de tegenwoordige staat van zaken. Hij wees daarbij op den geest van reaktie, die in de meeste duitsche Staten heerschte, en op de betrekkelijk veel ruimere mate van volksvrijheid, die men in Holstein genoot. Zijne vertoogen vonden echter geene ondersteuning en werden zelfs door eenige leden beantwoord met het verwijt van onduitsche en dus onvaderlandsche gezindheid.

In een bijzonder berigt uit Itzehoe, alwaar de Stenden vergaderd zijn wordt de verwachting uitgedrukt, dat de beraadslagingen weinig tijds zullen kosten, en dat de konkluzie der kommissie zal worden aangenomen met algemeene stemmen op ééne na, te weten die van den heer Bargum.

— Een telegrafiesch berigt uit Kopenhagen van den 8sten dezer meldt, dat de Koning zich den 20sten dezer op reis zal begeven om Jutland en Sleeswijk te bezoeken, en dat de wetgevende kamers van het eigenlijk gezegde Denemarken onverwachts opgeroepen zijn om den 30sten dezer maand te vergaderen.

In welk verband dit een en ander staat met den te verwachten uitslag van de beraadslaging der holsteinsche kamer, blijkt nog niet.

— De Keizer van Rusland is te Warschau aangekomen. Uit die stad wordt gemeld, dat de aanzoeken om genot der door den Keizer verleende amnestie, in milden geest zullen worden behandeld. Van het oudere en jongere geslacht der poolsche emigranten worden talrijke aanzoeken bij de administratie ontvangen. De lijst der ballingen is zeer ingekrompen en bestaat grootendeels uit personen, die tot de demokratische en socialistische rigting behooren.

Uit Graauwbunderland wordt, dd. 29 Aug., gemeld, dat tegen middernacht van den vorigen dag te Tarasp, Stemberg en Fettan een hevige aardbeving werd gevoeld, die derwijze de huizen schudde, dat de pannen van de daken vielen. De bewoners van Wulpera werden in hunne bedden als in eene wieg heen en weer geschommeld.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 10 September.

BEVALLEN (7 Sept.): E. Verhey, geb. Duinker, D. - E. M. Cruys, geb. Blaauw, Z. - A. A. Teessen, geb. Harking van Raalte, D.

OVERLEDEN (4 Sept.): J. Harmsen, 68 j. — (5 Sept.): J. Huyser, 22 j. - B. Smelt, 40 j. - F. A. Faure, 20 j. — (6 Sept.): E. Bouws, 67 j. - M. Olhek, geb. Rengersen, 86 jaren.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	$f\ 55\frac{7}{16}$	Livorno	2/m.	f 39⅝
»	zigt	» $56\frac{1}{16}$	Napels	»	» 83
Bordeaux	2/m.	» 56	Petersburg	»	» 1.79
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6/w.	» $33\frac{15}{16}$
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg	»	» $35\frac{9}{16}$
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99⅝
Sevilla	»	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{15}{16}$
Bilbao	»	» 237	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 40½	Londen	2/m.	» 11.65
Porto	»	» 40½	»	zigt	» 11.75
Genua	2/m.	» 45⅞	Rotterdam	»	» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 9 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55⅜p, Obligatiën 4½ pc. 97½. Spanje 1¼ pc. $24\frac{15}{16}$; Binnenl. 3 pc. 39¾; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 78; id. Nationale 80½.

PARIJS, 9 Sept. Fransche 4½ pc. 90.—; 3 pc. 66.95; 1¼ pc. Spanje 25½; 3 pc. id. 37⅝; Fr. O. Sp. 640; Rom. Leen. [illegible]

LONDEN, 9 Sept. Cons. 90⅞; Spanje buit. 3 pc. —; id. 1¼ pc. 25¼; Rusl. 5 pc. 109; id. 4½ pc. 98½; Holl. 4 pc. 99¾; id. 2½ pc. 64¾; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 104; Peru [illegible]; Gren. uitg. 6; id. werk. 23; Mexiko 3 pc. 21⅜; [illegible] 3 pct 36; Ecuador 14½; Venezuela 33½; Wissel op Amsterdam 11.99; Hamburg 13.08½.

WEENEN, 9 Sept. Met. 5 pc. 81⅝; Nationale 83⅝; Bank-Aktien 966; Credit Anst. 216; Noord-Bahn akt. 177; O.-Fr. Spoorw. akt. 233; Saltzb. 100½, Lomb. Venetiaans. 108; Wissel op Londen 10.11; Goud 7½; Zilver 5¼.

BERLIJN, 9 Sept. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99¾; 5 pc. Rusland 109; Diskonto 5½.

HAMBURG, 9 Sept. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc. 23¾; Rusl. 5 pc. 104½; 4½ pc. 92⅞; 3 pc. Mexikanen 8⅞; Vereinsbank 100⅛; Noord-Duits. bank 92; Wissel op Londen 3/m. —,—; id. kort —,—; Amst. —,—; Diskonto 6.

FRANKFORT, 9 Sept. 5 pc. Met. 76⅝; 1¼ pc. Spanje binnenl. $25\frac{1}{16}$; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 117¼; Parijs —; Weenen 113¼; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		8 SEPT. 4½ u. gebl.	9 SEPT. 4½ u.		gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.		104⅝	» 104⅞	
Nederl. Bank	4 »		171¼	»	
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63⅝	$63\frac{9}{16}$	à 63⅝	
Dito Dito	3 »	77	77	» $77\frac{1}{16}$	77
Dito Dito	4 »	$97\frac{1}{16}$	97	» $97\frac{1}{16}$	97
Amortis. Syndik.	3½ »			»	
Aand. Handel-Maatsch.	4½ »	153⅝	153⅝	» 154	
dito Contant	4½ »			»	
Oost-Ind. Leening	4 »			»	
Aand. Holl. Spoorweg.				»	
Leening idem	4½ pCt.		98	»	
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ »			»	
Maatschappij van Weld.	4 »			»	
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ »			»	
Dito bij *Rothschild*	2½ »	52⅝		»	
Frankrijk, Certifikaten	3 »	61½		»	
Spanje, Obligatiën	1¼ »	25¼	$25\frac{5}{16}$	» 25¼	
Dito	3 »	42½		»	
Dito Binnenl.	3 »	37½	37½	»	
Amortisable Schuld				»	
Bewijzen Coupon			5⅞	»	
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	$45\frac{7}{16}$	$45\frac{7}{16}$	» 45½	
Dito 1856	3 »	$44\frac{5}{16}$	44⅜	» $44\frac{1}{16}$	
Dito Uitgestelde				»	
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	105¼	105⅜	»	
Dito bij idem 1828/1829	5 »	104¼	104¼	»	
Cert. bij idem 1831/1833	5 »	94¼	94⅜	»	
Dito bij idem 1840	4 »		86¾	»	
Dito bij *Stieglitz*	4 »	86¼	86⅜	»	
Dito Nieuwe	4 »		85⅜	»	
Dito 5de Serie	5 »	100⅜	100⅜	»	
Dito 1855, 6de Serie	5 »	101½	101½	» $101\frac{1}{16}$	
Dito adm. te Hamburg	5 »			»	
Dito dito te Londen	5 »	100⅜		»	
Dito dito dito	4½ »		96½	»	
Inschrijving in Assignat.	6 »	66¾	66⅞	»	
Certifikaten van dito	6 »	67⅛	67⅛	»	
Spoorweg Aandeelen	5 »			»	
Polen, Aand. 1835, fl. 500	f			»	
Obligatiën	4 pCt.	80¼	80⅜	» 80½	80⅝
Pruissen, Obligatiën	4½ »			»	
Aandeelen 1854	3½ »	207½	207½	» 208	
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			27⅝	»	
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C°.*	5 »	77		»	
Dito dito	4 »		61½	» 61⅝	61¼
Dito Metalliek	5 »	$74\frac{5}{16}$	74¼	» 74¼	
Dito Rente Amsterdam	5 »	$86\frac{9}{16}$	$86\frac{9}{16}$	» 86⅝	
Dito Nationale 1854	5 »	76½	76½	» 76⅝	76¾
Dito dito	2½ »	38⅝	38½	» $38\frac{9}{16}$	
Weener Bank-Aktiën		f 1105	1108	» 1111	
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito » 250, 1854	4 pCt.	317	317		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 »			»	
Dito bij *Rothschild*	5 »			»	
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 »			»	
Dito	3 »			»	
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 »		98⅝	»	
Dito 1839 van £ 100	5 »		97⅝	»	
Dito 1843 » £ 100	5 »			»	
Dito 1852	4½ »			»	
Sardinië	5 »			»	
Peru, Geldl. 1854	4½ »			»	
Dito te Parijs				»	
Ecuador, Oblig. 1855	1 »	14⅛	$13\frac{15}{16}$	» $14\frac{1}{16}$	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½ »	29¼	29¼	» 29½	
Dito Uitgestelde	2 »	11⅝		»	
Grenada, Obligatiën	3¼ »	$20\frac{11}{16}$	$20\frac{11}{16}$	» 20⅝	
Dito Uitgestelde			$5\frac{5}{16}$	»	
Mexiko dito	3 »	$20\frac{11}{16}$	20⅝	»	
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A		f 810	800	»	
Dito dito	B			»	
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			»	
Amerik. Bank-Aktiën				»	
Illinois Spoorweg-Aandeelen		105	103½	» [illegible]	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	90	89½	» [illegible]	
Louisiana	5 »			»	
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 »		4⅝	» [illegible]	

Prost 71, ½.

Vaste markt, bij levendigen handel in oostenrijksche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 3½ 4 pCt.

Diskonto 4½ pCt.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 September.

In de heden gehouden Veiling van 1582 b. Oost-Indische Katoen, is alles tot de volgende prijzen verkocht:

1002 b.	Comtah middling		van 30	à 30¾	c.
104 »	d°.	d°. B S	» 26	à 30	»
189 »	Dhollerah good middl.		» 32¾	à 33¼	»
1022 »	d°.	d°. B S	» 32¼	à —	»
158 »	Broach	d°.	» 34¼	à 34¾	»
17 »	d°.	d°. B S	» 34	à 34½	»
94 »	Surate middling		» 31¼	à —	»

Gisteren zijn te Rotterdam afgedaan 1500 b. ongep. Java-Rijst à f 8 en 697 b. d°. à f 8¾, aangebragt p. *Jason*; en 9350 b. Moulman à f 7½, aangebragt per *Flamingo*.

GRAANMARKT.

Poolsche Tarwe bij partij op nieuw hooger; roode ruim prijshoudend: 130 ℔ b. Pools. ƒ380; 128 ℔ wb. dito ƒ385; 129 ℔ b. dito ƒ370; 125 ℔ ger. dito ƒ335; 136 ℔ roode Nassausche ƒ375; 162/2 ℔ n. Gelders. ƒ370; 131 ℔ roode Silesische ƒ350.

Rogge onveranderd: 122, 123 ℔ Belgische ƒ220, 223; 123 ℔ Pruiss. ƒ215; 118, 119 ℔ Petersburger ƒ201, 204; 115 ℔ dito ƒ192.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit: 116 ℔ p. Holst. ƒ230.

Koolzaad. Holsteinsch 73 ℒ. Op 9 vaten Olie in April ek. 82, Sept. 79½, Nov. 81 ℒ. *Raapolie* op 6/w. ƒ47½; Vliegend ƒ46½; 1°. Mei ek. ƒ47, 6¾; Oct. ƒ46¼; Nov. ƒ46¼; Dec. ƒ46¼, ½. *Lynolie* op 6/w. ƒ46; Vliegend ƒ44½; 1°. Oct., en Nov. ƒ44½; Dec. ƒ44½. *Hennepolie* op 6/w. ƒ51; Vliegend ƒ49½.

SCHIEDAM, 9 Sept. Rogge. Verkocht: 140/2 ℔ Reval ƒ234 6/w.; 150/2 ℔ gedr. Pommer ƒ240 6/w.; 143/2 ℔ Archangel ƒ205 6/w.; 148/2 ℔ Belgische ƒ210 kont. — Moutwijn ƒ22,—; Jenever ƒ27,50; Amst. Proef ƒ28,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling ƒ0.70 per ketel.

ANTWERPEN, 9 Sept. *Koffij.* Verkocht werden 2000 b. Rio p. *Hydaspes*, terwijl voor St. Domingo de kooplust vrij levendig blijft. — *Granen.* Voortdurende stilte en prijzen onveranderd. — *Wol.* De heden aan te vangen wol veilingen hebben veel koopers gelokt. In deze 1e zitting zullen worden aangeboden 1780 b. BA; de tweede zitting op morgen, zal bestaan uit 1636 b., waarvan 451 BA, 14 b MV, 761 b. Australische, 120 b. Odessa, 174 b. Spaansche, 67 b. Donskoi en 49 b. Bombay. In de 3e zitting op Vrijdag 11 dezer zullen worden verkocht 2500 b. BA, Entre-Rios, Montevideo en Cordova.

LONDEN, 8 Sept. *Suiker* stil; verkoopen van W.-I. 669 v. Eene lading van 3340 kn. Havana goede kwaliteit, n°. 13 werd voor Bristal a 35 sh. 6 d., v. v. B, verkocht; 500 z. Mauritius vonden koopers van 41 s. 6 d. a 45 s. 6., regten 12 sh 8 d — *Koffij* vast, 680 b. Natif Ceylon en 38 k. Fellicherry werden tot goede prijzen geplaatst. — *Thee.* De markt blijft kalm; Congo 14½ d. — *Rijst* kalm voor loco partijen; 8000 b. werden verkocht. Rangoon a 10 sh. 6 d., Bengaal 11 sh. 3 d a 12 sh. Voor zeilende ladingen blijft veel vraag bestaan. — *Salpeter* gedrukt. — *Cochenille* vast. — *Talk* met meer vraag; PYC loco 62 sh. 9 d.; voor deze maand 62 s. 6 d. Op levering voor de 6 volgende maanden 59 s. 6 d.

LIVERPOOL, 7 Sept. *Katoen.* Heden heerscht eene goede vraag, en bij matigen voorraad waren prijzen iets ten gunste der verkoopers. — *Suiker* onveranderd. Van Braziel werden 2 ladingen zeilend afgedaan, de eene Maccio a 32 s. 6 d. en de andere Bahia a 31 s. — In *Rijst* vonden belangrijke omzettingen plaats grootendeels tot 3 s. hoogere prijzen.

RIGA, 24 Aug./5 Sept *Lijnzaad.* Het weder blijft zeer gunstig voor de in eenige districten reeds aangevangen oogst; dientengevolge mogen wij eene goede kwal. en matige prijzen te gemoet zien. [illegible] October met 25 pCt. voorschot, a z. r. 8¾ afgesloten, maar er waren slechts weinig koopers, en zoude heden niet boven z. r. 8 te bedingen zijn.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 8 Sept. Wirtjes, Clasina Aidina, Livorno. — 9 Sept. Beckering, Provincie Drenthe, Batavia. - Bergmann, Franz en Elise, Zwarte Zee. - Johansen, Phoenix, Colombo.

HELVOET, 8 Sept. Visser, President van Buren, Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 8 Sept. Kramer, Watergeus, Batavia. - Molenaar, Neptun, Curaçao.

HELVOET, 8 Sept. Hordijk, Nova Zembla, Batavia, via Brouwershaven. - Uil, Admiraal de Winter, Kaap de Goede Hoop.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 10 September, in lading naar:

Keulen.	J. Dormohlen, Patientia.
Urdingen en Ruhrort.	G. Spork, Geerdina Adriana.
Duisburg.	C. F. Haasters, Niederrein N°. 9.
Dusseldorp.	J. Daubenspeck, die Hoffnung.
Ludwigsh en Mannh.	H. S. Wilson, Rijn en Amstel.
Keulen.	Th. Wemmers, Cöln N°. 7.
Coblentz.	E. Itschert, Walburger Catharina.
Mannheim.	A. v. Bunningen, Koophandel.
Heilbron.	B. Knobel, Stift Neuburg.
Mainz.	H. Hartman, Suzanna.
Frankfort.	A. Joosten, Frankfort N°. 22.
Ruhrort.	Fw. Arera, Ondine.
Weesel.	F. Beijer, Wilhelmina.

AMSTERDAM, 6 September, vertrokken naar:

Mannheim	J. Schneckenberger, Adolf Sander.
Keulen.	G. W. Scholten, Cöln N°. 8.

Rijnhoogte ARNHEM, 9 Sept. 8 p. 0 duim.
KEULEN, 9 „ 5 vt: 4 „

Advertentiën.

(3615) Het Bestuur van het R. K. Jongens Weeshuis, te Utrecht, verlangt een paar **gehuwde Kath. Lieden**, tusschen de 28 en 40 jaren, zonder kinderen, geschikt om als **VADER** en **MOEDER**, de opvoeding der kinderen te leiden en de huishouding te bestieren. Reflectanten adresseren zich met gefrankeerde brieven, onder [illegible] C., bij den ondergeteekende, Mariaplaats, E 440.

Namens het Bestuur voornoemd:
J. L. VAN STRAATEN, Bz.

Verkooping te Waspik
(Langstraat)

door den Notaris TIJSMANS, te Waalwijk, op 21 September en 5 October 1857, des namiddags 5 ure, van:

Eene nette, hechte en zeer doelmatig ingerigte **HEERENHUIZING, ERF, TUIN** en **WEILAND**, alles aan elkander gelegen te Waspik, aan Benedenkerk, groot 1 B. 39 R. 13 E., bewoond tot 1°. Mei 1858 door den eigenaar, den heer J. LOMBARTS, die daarin thans de *Leerlooijerij* uitoefent. (3634)

De Zalf en Pillen van Holloway zijn een uitmuntend middel ter genezing van verzweringen aan de armen. S..... H..., te Goes woonachtig, had vijftien jaren lang zweren aan de armen, welke door den aard zijner bezigheden. zoo zeer verergerden, dat hij ten laatste genoodzaakt was, zijn bedrijf te laten varen. Hij beproefde velerlei middelen ter genezing doch vond geen baat. Eindelijk nam hij, nu drie maanden geleden, op aanraden zijner vrienden, zijne toevlugt tot de zalf en pillen van Holloway, waardoor hij in twee maanden tijds geheel werd genezen, zoodat bijna geene teekenen der kwaal op zijne armen meer te zien zijn.

Doosjes Pillen à ƒ0.80, ƒ1.85, ƒ3.00, ƒ6.75; ƒ13.50, ƒ20.50.

Potjes Zalf à ƒ0.80, ƒ1.85, ƒ3.00, ƒ7.05, ƒ13.85, ƒ22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N°. 251 en Nieuwendijk, L N°. 78, als Depôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST. depôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, depôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's-Etablishment.* (3393)

[illegible] licht en wordt bij zijne gewone Correspondenten verkrijgbaar gesteld:

DE DWALING
VAN HET
PROTESTANTISME,
BEWEZEN
DOOR
J. B. MALOU,
Bisschop van Brugge.

Uit het Fransch vertaald door A. J. VAN BEMMEL, R. K Pastoor te *Vreeswijk.*

In 12°. Prijs: 65 cents, franco pp. 85 Cts.

KERKELIJKE GESCHIEDENIS
VOOR
ROOMSCH-KATHOLIEKEN,
BEWERKT DOOR
H. J. SONJEE,
R. K. Pastoor te Noordwijk.

Door den Uitgever C. L. VAN LANGENHUYSEN is dit eerste deel van de Kerkelijke Geschiedenis aan de Inteekenaren verzonden.

Men kan nog op dit werk, dat voor de Katholieken van Nederland in eene wezenlijke behoefte voorziet, alom inteekenen; terwijl bij de voornaamste Boekhandelaren dit eerste deel ter bezigtiging voorhanden is. Met nog drie deelen van nagenoeg gelijken omvang, zal dit werk kompleet zijn, en wordt berekend tegen 10 Cents de 16 bladz. druks.

Bij denzelven is mede verkrijgbaar:

voor Ouders, Onderwijzers en wie verder met de opvoeding der jeugd belast zijn:

Dr. J. A. STAPF'S **Opvoedingsleer, in den geest der Katholieke Kerk.** Naar de derde Hoogduitsche uitgave, vrij bewerkt en met aanteekeningen verrijkt, door Ts. BROUWER, Deken en Pastoor te Arnhem, voorzien van eene aanprijzende goedkeuring. Een boekdeel in gr. 8° van ruim 350 bladz. Prijs ƒ1.80 in plaats van ƒ2.60.

Dit werk behoeft geene aanprijzing bij hen, die den Schrijver en Vertaler kennen. De Hollandsche uitgave is vooral daarom meer aan te bevelen, wijl die door den Vertaler met belangrijke Aanteekeningen voorzien en naar de behoefte van ons land is ingerigt. Uit eene korte opgaaf van den inhoud des werks, zal men er beter over kunnen oordeelen:

Over s menschen bestemming, de menschheid zoo als zij zijn moet en zoo als zij is. — Wat is opvoeding? zij moet godsdienstig zijn. — Wie is geschikt voor de opvoeding? zij is eene wetenschap en eene kunst, nuttig en noodzakelijk. — De belangrijkheid der bepaalde vormleer. — De opvoeding zij algemeen, harmonisch, overeenkomstig de bijzondere geaardheid des kinds; zij moet vroeg begonnen worden, doch overeenkomstig zijn met der kinderen leeftijd. — De opvoeding zij trapsgewijze en grondig, zij wordt bevorderd door voortgezette oefening en leiding der jeugdige krachten; door opgeruimdheid bij de kinderen te bewaren en hen behoorlijk bezig te houden; de hoofdzaak blijft altijd kinderlijke godsvruchtigheid. — Verwijdering van gevaarlijke voorwerpen, waarschuwingen, bedreigingen en straffen. — Ontdekking en genezing van sommige gebreken. — Aanleiding tot verdere zelfontwikkeling.

Bijzondere Opvoedingsleer. Ontwikkeling des Ligchaams.

Nut der natuurlijke opvoeding. — Grondslag. — Behoeding voor gevaren. — Middel tegen het verwennen en vertroetelen. — Verstandige harding. — Zuivere lucht. — Gezond voedsel. — Kleeding. — Woning. — Zindelijkheid. — Beweging en rust. — Gymnastische oefeningen. Een woord over industrie- of werkscholen: gebruik der voeten; vorming der zintuigen en der spraakwerktuigen, uitwendige vorm des ligchaams, genezing van natuurlijke gebreken enz.

Vorming der intellectueele vermogens.

Verdeeling der geestvermogens. — Omvang en gewigt der intellectueele vermogens. — Algemeene wenken betrekkelijk de intellectueele vorming. — Positive vormleer. — Trapsgewijze ontwikkeling der geestvermogens. — Vorming van het [illegible] van het [illegible], der rede, van het geheugen. — Grenzen en maatregelen van voortvarigheid, enz. enz. voorts wordt nog breedvoerig behandeld: de vorming van het gevoelen begeervermogen, te veel om te noemen. — Hoe de zedelijkheid der kinderen middelijk, hoe regtstreeks en onmiddellijk kan bevorderd worden; hoe de kweekeling van zijne zedelijke gebreken kan genezen worden; hoe er op den leerling moet gewerkt worden, opdat hij bij zijne intrede in de wereld, zelf aan zijne verdere ontwikkeling en vorming trachte werkzaam te zijn. — Over het onderwijs. — Keus der leerstof. — Over den vorm van het onderwijs. — Over de vormgeschikte middelen tot verdere ontwikkeling en eigene vorming der leerlingen. — Over de verkeering met menschen — Over lectuur, enz.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE HAAS wordt met succes gedebiteerd:

DE GEBRUIKEN EN PLEGTIGHEDEN
DER
Roomsch Katholieke Kerk,

Met Geschiedkundige Aanteekeningen, ten dienste der Katholieke Jeugd. Vrij naar het Hoogduitsch, van

JOZEF ANTONY,
Hoogleeraar te Munster.
door H. J. SONJEE, R. C. Pastoor te Noordwijk.

Tweede herziene druk.

Prijs 25 Cents.

De Uitgevers hebben den prijs van dezen 2den druk van dit voor de Jeugd, zoo nuttig werkje 10 cents lager gesteld dan den eersten druk, om het boekje, dat door vele Heeren Geestelijken wordt aangeprezen, meer algemeen te verspreiden.

(3607) LUTKIE & CRANENBURG te Amsterdam enz. zijn, door zeer voordeeligen aankoop eigenaars geworden van het zoo verheven en uitmuntend, als alom hooggeschat en beroemd **R. C. GEBEDENBOEK:**

HAUBER,

versierd met eene in goud geïllustreerde titelplaat en vier uitmuntende staalgravuurplaten. Dit uitmuntend Boekwerk is thans bij hen aan zeer veel *verminderde prijzen* verkrijgbaar gesteld te *Amsterdam*, *Rotterdam*, *'s Bosch*, *Dordrecht* enz. in de onderstaande Banden:

In echt Lionszijden Fluweel,
In echt Chagrijnen Prachtband.
In Chagrijnbanden, 2e soort.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.